

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 1, 2021

Інститут інформаційних технологій
і засобів навчання
НАПН України
Відділ компаративістики інформаційно-
освітніх інновацій

Дистанційне тестування: досвід центрального інституту з розробки тестів Нідерландів Cito.

Центральний інститут з розробки тестів Нідерландів Cito (нідерл. Centraal Instituut voor Toetsontwikkeling – Cito, <https://www.cito.nl/>) був створений у 1968 році. Діяльність організації присвячена проблемам оцінювання у галузі загальної середньої освіти, зокрема розробці тестових завдань та проведенні екзаменаційних іспитів. Установа уповноважена урядом Нідерландів здійснювати тестування у галузі загальної середньої освіти. Завершуючи початкову освіту учні проходять підсумкове тестування (нідерл. Centrale Eindtoets), що проводяться Cito. Результати тестів допомагають учням та їх батькам у виборі навчального закладу одного із трьох типів середньої освіти. До загальної середньої освіти відноситься: допрофесійна середня освіта – VWO (нідерл. Voorbereidend wetenschappelijk onderwijs), загальна середня освіта – HAVO (нідерл. Hoger algemeen voortgezet onderwijs) та підготовча середня професійна освіта – VMBO (нідерл. Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs). Cito також здійснює незалежне оцінювання (випускні іспити) учнів всіх трьох типів навчальних закладів загальної середньої освіти та надає підтримку у підготовці до них.

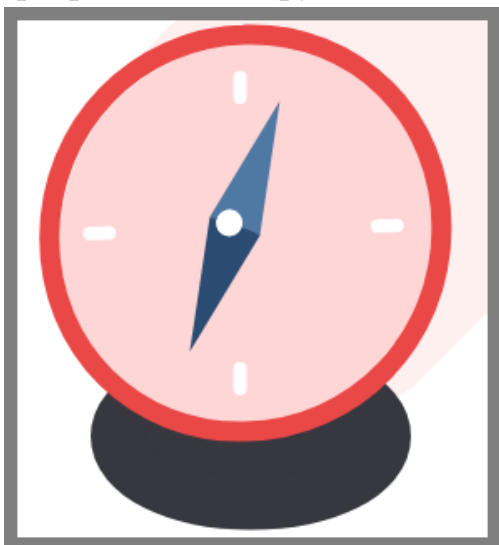

Як зазначають експерти Cito, процес складання випускних іспитів та підготовка до них протягом карантину, спричиненого COVID-19 має певні особливості. У цей період було створено нову онлайн платформу «Підготовка до

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 1, 2021

іспиту» (нідерл. «Leren voor het examen», <https://www.lerenvoorhetexamen.nl/>) та розроблено інструмент для підготовки випускного тестування – «Екзаменаційний компас» (нідерл. «Examenkompas», <https://examenkompas.citolab.nl/>).

Онлайн платформа надає повну інформацію щодо випускних іспитів та підготовки до них. На сайті розміщено розклад іспитів і кожен учень може скласти свій власний графік їх складання, дізнатися, які засоби можна використовувати в процесі тестування. Випускники навчальних закладів загальної середньої освіти можуть попрактикуватися на завданнях тестів попередніх років, переглянути відео з додатковими до них поясненнями. В разі непогодження з результатами тестування, їх можна оскаржити на окремій сторінці онлайн платформи.

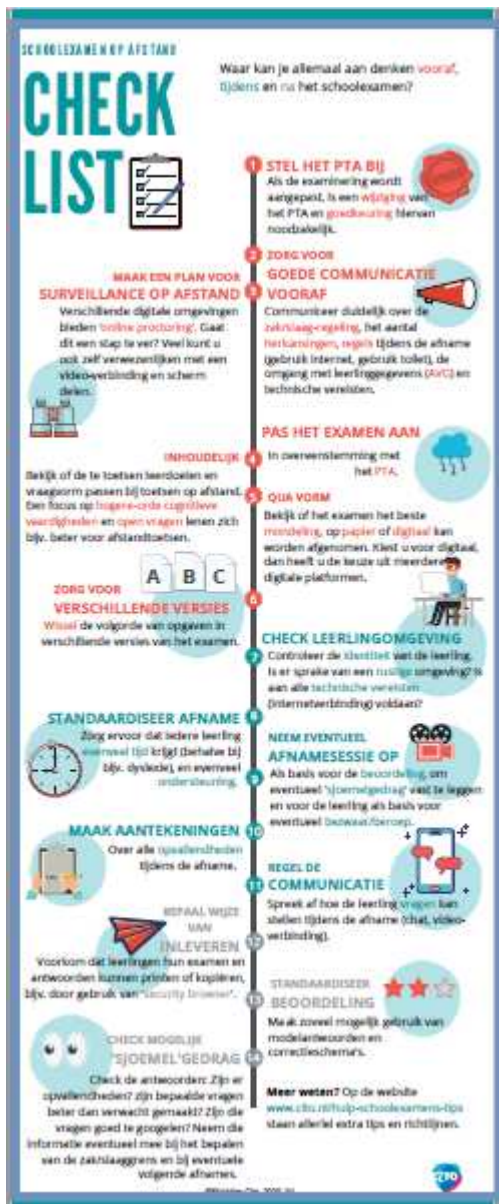
Під час карантину, коли час від часу школи вимушені працювати в дистанційному або змішаному режимі, спостерігаються певні труднощі у організації і проведенні шкільних іспитів та тестувань. Для підтримки процесу оцінювання Cito розробив для шкіл інформаційні та методичні матеріали, документи та інструменти. Для зручного їх використання створено інфографіку.

Вчитель може скористатися керівництвом «Побудувати тест у 6 кроків» (нідерл. «Toetsconstructie in 6 stappen», <https://www.cito.nl/kennis-en-innovatie/kennisplein-toetskoolkit>). Першим кроком пропонується визначитися, з якою метою має бути проведено тестування. Вчителю необхідно з'ясувати, чи засвоїли його учні навчальний матеріал, та чи відповідає рівень їх навчальних досягнень рівню виданого диплому, атестату. За допомогою результатів тесту вчитель може визначати сильні і слабкі сторони учнів і т.і. Другим кроком є складання тестової матриці, що є корисним інструментом для визначення змісту тестових завдань та нарахування балів за їх виконання. Третій крок створення тестів присвячується визначенню типів питань, що містяться у тестових завданнях. В залежності від мети, з якою здійснюється тестування, питання можуть бути закритими і відкритими. Відкриті питання дають можливість учням самим сформулювати відповідь. Закриті питання можуть містити різні категорії відповідей, наприклад множинний вибір. Набір тестових запитань не є випадковим. Четвертим кроком рекомендовано укладати тестові завдання, враховуючи такі аспекти як: якість, зміст та його оцінювання. П'ятий

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 1, 2021

крок пов'язаний з експертизою та вибраківкою тестових завдань. Серед них не має бути занадто легких, таких, що виконують 90% учнів, та занадто складних, виконання яких складає 15%. Останнім, шостим кроком побудови тесту є інтерпретація результатів і оцінювання. Отже, користуючись інфографікою та послідовно виконуючи інструкції, вчитель створює власний інструмент оцінювання результатів навчальної діяльності учнів.

У допомогу вчителю щодо організації і здійснення тестування дистанційно Cito склали чек-лист або контрольний список кроків, які мають бути враховані для створення ефективного тестового інструменту та успішного проведення тестування учнів та інтерпретації їх результатів. Так, на етапі планування, рекомендується використовувати інноваційну форму оцінювання – онлайн-прокторінг (англ. online proctoring) – складання іспитів (тестів) дистанційно, звернути увагу на налагодження комунікації з учнями (чат, відеозв'язок), побудувати чіткі інструкції щодо умов виконання тесту, обрати цифрову платформу проведення тестування, з'ясувати рівень технічного забезпечення учнів, дослідити та проаналізувати приклади не добросовісної поведінки учнів під час дистанційного тестування та фіксувати такі випадки під час тестування, наприклад, застосовувати «браузер безпеки» (англ. security browser), що допоможе у запобіганні копіювання відповідей

тесту.

На думку експертів Cito, для вчителів побудова і використання цифрових тестів мають як свої плюси, так і свої мінуси порівняно з паперовими. Розробляючи цифровий тест можна створювати та застосовувати електронний банк завдань та запитань, здійснювати спостереження за учнями дистанційно, використовувати гнучкі форми запитань, адаптивне тестування, автоматизоване оцінювання та, в решті решт, заощаджувати на друці. Але крім переваг існують певні аспекти дистанційного тестування та розробки тестів, що потребують додаткової уваги. Серед основних: застосування програмного забезпечення для розробки і проведення тестів вимагає певного часу для його опанування, потребує надійної системи захисту даних, його налагодження та тестування.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 1, 2021

Педагогам, які обрали для своєї роботи дистанційну форму оцінювання і створюють власні тести, при їх побудові пропонується застосовувати загальні сучасні підходи до розробки дизайну користувацького інтерфейсу, графічного оформлення вебсторінки тесту, інтуїтивно зрозумілої навігації на ній. Тест має бути логічно побудований, інструкції до тесту та його завдання чітко розділені, структурування послідовне у всіх його елементах. Наприклад, розташування окремих блоків інформації має відображатися на екрані без прокручування. Для кращого сприйняття учнями інформації, що міститься у тесті, рекомендується використовувати не більше 2-х шрифтів, курсив застосовувати лише для гіперпосилань, уникати зайвої інформації чи ілюстрацій. Застосовувати зрозумілу та відому, навіть менш досвідченим користувачам, навігацію. Давати пояснення щодо функцій кнопок та чіткі інструкції користування ними. Учень, який проходить тестування, має бачити проміжну інформацію в ході виконання тесту, наприклад: скільки завдань чи запитань залишилося виконати, скільки часу залишилося на їх виконання. Учень має знати: чи може він пропустити завдання і виконати його пізніше; що робити, якщо він або вона не знає відповіді та чи зберігаються попередні відповіді; що відбувається, коли час закінчується. Вчителю рекомендують надати можливість учням заздалегідь попрактикуватися з тестом.

Використані джерела:

1. Whitepaper Handreikingen voor Veilig Toetsen op Afstand. Stichting Cito Onderzoek, Kennis, & Innovatie. Cito, Amsterdamseweg 13 6814 CM Arnhem, Dec. 2020.
2. Advies nodig bij Schoolexamens op afstand? Tips voor VO-docenten URL: <https://www.cito.nl/kennis-en-innovatie/kennisplein/advies-bij-schoolexamens-op-afstand>. (дата звернення: 17.02.2021)

Матеріал підготувала: Гриценчук О.О., к.п.н.

Адреса: Україна, 04060, м. Київ, вул. Максима Берлінського, 9
тел./факс: (044) 440-47-03

<http://iitlt.gov.ua>

e-mail: iitlt@iitlt.gov.ua